

Asker 2008-09-30

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Høringskommentar til

Forslag til endring i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet

Høringsuttalelsen har utgangspunkt i det notatet som NVE har sendt ut og som er datert 3.juli 2008 hvor det foreslås endringer i forskrift av 7.mai 2002 nr 448 om systemansvaret i det norske kraftsystemet.

Forslagene til endring i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (Fos) er laget med bakgrunn i en eventuell innføring av Elbas i Norge og ordningen med systemansvarliges godtgjørelse for systemtjenester.

§ 8 om frister for anmelding, planlegging og produksjon og effektregulering

Nordel – de nordiske sentralnettoperatorenes fellesorganisasjon – har foreslått introduksjon av Elbas (Electricity Balance Adjustmest Service) for norske aktører. I den forbindelse har Statnett SF og NordPool Spot AS søkt Olje- og energi-departementet om å tilrettelegge for introduksjon av et tilsvarende intra-day marked i Norge. Et slikt forslag reiser spørsmålet om endring av frist for rapportering av produksjonsplaner for systemansvarlig.

Forslaget om nordisk harmonisering av fristen for innlevering av produksjonsplaner kan også sees som et selvstendig element i Nordels forslag. En slik eventuell endring av rapporteringsfristen gjør det nødvendig med endring av rapporteringsfristen gjør det nødvendig med endring i forskrift for systemansvaret i kraftsystemet (Fos).

I forslaget om norsk deltagelse i Elbas ligger det en forutsetning at rapporteringsfristen for produksjonsplaner til Statnett flyttes frem til et tidspunkt etter at Elbashandelen er lukket.

Harmonisering av fristen for levering av produksjonsplaner innebærer at det er en felles lukketid 45 minutter før driftstimen i hele Norden. I dagens modell er denne fristen kl 1900 kvelden før driftsdøgnet i Norge, mens den er umiddelbart før driftstimen i Sverige og Finland. I forslaget til ny ordning opprettholdes fristen for innlevering av produksjonsplaner til kl 19 dagen før driftsdøgnet. Produksjonsplanene kan oppdateres frem til 45 minutter før driftstimen og vil derfor i praksis ha status som foreløpige.

NVE skriver at de er kjent med at kl 17 er diskutert som et mulig tidspunkt for en felles nordisk frist for innlevering av produksjonsplaner og ber om

Energibrukerne – Norske energibrukeres forening

høringsinstansenes synspunkter på en eventuell framskynding av fristen for levering av produksjonsplaner.

Energibrukerne har ingen prinsipielle innvendinger mot innføring av et nytt intra-day marked i form av Elbas. Vi kan heller ikke se at vi har noen kommentarer til de flytting av frister som er foreslått. Vi noterer oss at NVE mener at en flytting til kl 19 vil kunne bidra til økt driftssikkerhet i det norske systemet ved at det frigjøres mer regulerressurser i det svenske og finske systemet. Dette er verdifullt.

Energibrukerne forstår at dersom det ikke settes noen restriksjoner for handel i Elbas for aktører som befinner seg bak en lokal flaskehals, så vil Elbas-handel kunne føre til økte kostnader ved spesialreguleringer. Vi antar at denne problemstillingen holdes under oppsikt og at eventuelle problemer blir møtt med adekvate tiltak.

§ 8 Godtgjørelse for flytting av planlagt produksjon og effektregulering

Balansering av kraftsystemet med opprettholdelse av tillatt frekvens ved store forbruksendringer fra en time til en annen, er en utfordring for systemansvarlig. Gjennom Fos er systemansvarlig gitt flere virkemidler for å kunne håndtere denne problemstillingen. Ett av virkemidlene er at systemansvarlig kan fremskynde eller utsette en planlagt produksjonsendring med inntil femten minutter. I gjeldende bestemmelse er det i dag benyttet formuleringen "betale for de tap" dette påfører produsenten.

NVE ønsker nå å presisere at betalingen skal, slik energilovforskriften legger opp til, skje på markedsmessige vilkår. Det leges derfor opp til å endre forskrifteksten med dagens praktisering hvor det brukes aktuelle markedspriser.

Energibrukerne vil støtte dette forslaget til endring i teksten i forskriften.

§ 9 om regulerstyrke og effektreserve

Systemansvarlig har nå etablert en ordning der produsentene kan stille statikken på en slik måte at de oppnår en lavere andel grunnleveranse for regulerstyrke sammenlignet med tidligere. Med utgangspunkt i at nivået på grunnleveransen av regulerstyrke er betydelig redusert, foreslår NVE at denne skal inngå som en del av produsentens forpliktelser ved å være tilknyttet kraftsystemet. Det skal derfor ikke gis noen spesiell godtgjørelse for dette. Dette vil også omfatte de produsenter som ikke har tekniske muligheter for å tilpasse seg de nye grensene for grunnleveranser og som følgelig leverer et volum som er større enn nødvendig. Disse produsentene må vurdere kostnadene ved å investere i nødvendig utstyr for å kunne tilpasse seg den nedre grensen opp i mot inntektene ved å tilby en større andel i døgn og ukemarkedet.

Energibrukerne vil støtte NVEs forlag til endring.

§ 15 om spenningsregulering og utveksling av reaktiv effekt

Av hensyn til leveringskvaliteten kan systemansvarlig fastsette grenser for utveksling av reaktiv effekt i regional- og sentralnettet. Videre skal produksjonsenheter tilknyttet regional- og sentralnettet bidra med produksjon av reaktiv effekt innenfor enhetenes tekniske begrensinger. Systemansvarlig kan vedta hvordan reaktiv regulering skal benyttes i produksjonsenheter tilknyttet regional- eller sentralnettet.

I forslaget til nye regler fra NVE sies det at systemansvarlig skal betale konsesjonærene for pålagt produksjon av reaktiv effekt utover de grenser som er fastsatt av systemansvarlig. Betalinger skal fastsettes med utgangspunkt i aktuelle markedspriser og et normalnivå på de ekstra påførte fysiske tap som produsenten blir påført.

Energibrukerne vil støtte NVEs forslag.

§ 27 om betaling

Det heter i dag at betaling etter § 8 åttende ledd, § 9 første ledd, § 15 fjerde og siste ledd, § 17 siste ledd og § 21 første ledd skal fastsettes ved avtale mellom systemansvarlig og berørte konsesjonærer. Dersom det ikke oppnås enighet, fatter systemansvarlig vedtak om betalingens størrelse.

NVE foreslår nå at den mest rasjonelle måten for å komme frem til godtgjørelsens størrelse vil være ved at systemansvarlig fatter vedtak. Det påpekes imidlertid at forvaltningslovens bestemmelser skal gjelde.

Energibrukerne tror at dette kan være en hensiktsmessig måte å få fastsatt betaling. I og med at forvaltningslovens bestemmelser skal gjelde, vil det være mulig å klage på et vedtak og eventuelt anke vedtaket til overordnet instans.

Avslutning

I beskrivelsen av de økonomiske og administrative konsekvenser av innføringen av intra-day handel skal Statnett i sin søknad til OED ha anført at ordningen kan innebære en viss omfordeling mellom forbrukere og produsenter. Hvis handelsvolumet blir stort, kan det føre til en økt knapphet på norske regulerressurser.

Energibrukerne vil varsle at vi finner en slik virkning problematisk. Det er en rekke endringer som de siste årene har vært til ulempe for brukerne.

Energibrukerne – Norske energibrukeres forening

Energibrukerne ber NVE ta initiativ til en større gjennomgang hvor en diskuterer prinsipper og rimelighet i fordelingen av nettkostnadene, spesielt med tanke på de store investeringer som i de kommende år bør gjøres i forbindelse med utbygging av fornybar kraft og økt kraftutveksling mot utlandet.

Med vennlig hilsen

Arne Kjeldsen
leder i Norske energibrukeres forening